

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 8038 poseł Pauliny Matysiak z 17 lutego 2025 roku w sprawie sytuacji w Bibliotece Narodowej, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

W związku z zadanymi przez Panią Posłankę pytaniami, przekazuję poniższe informacje, zastrzegając, że dotyczą one lat 2016-2025. Niestety, nie ma możliwości zebrania i przeanalizowania w krótkim czasie materiałów z szerszego zakresu czasowego, tj. od 2010 roku.

Ad 1.

W latach 2016-2025 (do momentu złożenia interpelacji) wpływ wystąpień, w tym skarg, dotyczących sytuacji w BN przedstawiał się następująco:

Rok	Liczba pism	Nadawcy
2016	4	Komisja Zakładowa nr 17 NSZZ „Solidarność” przy Bibliotece Narodowej, Związek Zawodowy Bibliotekarzy Biblioteki Narodowej
2017	-	-
2018	-	-
2019	1	Komisja Zakładowa nr 17 NSZZ „Solidarność” przy Bibliotece Narodowej
2020	-	-
2021	4	Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki, NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze
2022	2	Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki, osoba prywatna
2023	6	pracownicy BN – anonimowo, Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki, Związek Zawodowy Bibliotekarzy Biblioteki Narodowej, Komisja Zakładowa nr 17 NSZZ „Solidarność” przy Bibliotece Narodowej, osoba prywatna
2024	9	Związek Zawodowy Bibliotekarzy Biblioteki Narodowej, Komisja Zakładowa nr 17 NSZZ „Solidarność” przy Bibliotece Narodowej, Federacja Związków Zawodowych Pracowników Kultury i Sztuki, Rada OPZZ Branży Handel, Usługi, Kultura i Sztuka, osoba prywatna
Ogółem	26	

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

Ad 2.

Zgłoszenia dotyczyły sytuacji pracowników BN mającej negatywny wpływ na funkcjonowanie instytucji. Informowano m.in. o braku dialogu dyrekcji z pracownikami /organizacjami związkowymi, braku jawnych i obiektywnych kryteriów oceny pracy, braku przejrzystej ścieżki awansu i transparentnej polityki płacowej, dyskryminacji płacowej części zatrudnionych. Korespondencja zawierała zarzuty utrudniania działalności związkowej przez dyrekcję BN i podejmowania prób ingerencji w wewnętrzne sprawy związkowe. Poruszano problem złej atmosfery pracy, łamania prawa pracowniczych, zastraszania pracowników, dyskryminacji ze względu na wiek czy przynależność związkową. Interweniowano w sprawie niskich wynagrodzeń w BN.

Treść zgłoszeń udostępniamy w załączniku nr 1.

Ad 3.

W latach 2016-2024 MKiDN przeprowadziło 4 kontrole w BN, tj. w latach 2016, 2018, 2021 i 2024, ale nie dotyczyły one ww. zagadnień. Kontrola w sprawie wynagradzania pracowników oraz przestrzegania praw pracowniczych przeprowadzana jest obecnie.

Ad 4.

Działania w zakresie zwiększenia transparentności zatrudnienia w BN, tj. organizowanie konkursów na stanowiska kierownicze, nie leżą w kompetencjach Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako organizatora BN. Polityka kadrowa (m.in. określanie zasad naboru na stanowiska kierownicze) w instytucjach kultury pozostaje w gestii poszczególnych pracodawców.

Ad 5.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. nr 207, poz. 1230). dalej „ustawy nowelizującej”, dyrektorzy instytucji kultury powołani na stanowiska przed dniem wejścia w życie rzeczony ustawy na czas nieokreślony pozostają na zajmowanych stanowiskach nie dłużej niż rok od dnia wejścia w życie ustawy. W terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy organizatorzy mogą powołać te osoby na stanowiska dyrektorów na czas określony od trzech do siedmiu lat, a w przypadku instytucji kultury, które z dniem wejścia w życie ustawy stają się instytucjami artystycznymi, od trzech do pięciu sezonów artystycznych, bez przeprowadzania konkursu. Niepowołanie na stanowisko dyrektora na czas określony jest równoznaczne z odwołaniem dyrektora z upływem roku od dnia wejścia w życie ustawy.

Na podstawie zaś art. 8 ust. 6 ustawy nowelizującej przepisów ust. 3 i 4 nie stosuje się do dyrektorów bibliotek, domów oraz ośrodków kultury.

MKiDN przyjmowało wcześniej wykładnię przepisów art. 8 ust. 6 ustawy nowelizującej, poczynioną przez Sąd Najwyższy w wyroku z 15 października 2014 r. sygn. akt. I PK 43/14, według której po 1 stycznia 2012 r. dyrektorzy wymienieni w art. 8 ust. 6 ustawy nowelizującej (dyrektorzy bibliotek, domów oraz ośrodków kultury) zostali pracownikami powołanymi na czas nieokreślony. Wyrok NSA z dnia 22 listopada 2017 r. sygn. akt II OSK 481/168, podkreślający utratę podstawy prawnej powołania dyrektora instytucji kultury na czas nieokreślony z dniem 1 stycznia 2012 r., wpłynął na zmianę linii orzeczniczej w tej kwestii.

Prawomocne orzeczenia sądów administracyjnych należy traktować jako wydane w indywidualnych, konkretnych sprawach. Mając to na uwadze, dopuszczalny jest zatem jako równoprawny pogląd, przyjmowany wcześniej przez Ministerstwo jako obowiązujący w jego stanowisku w zakresie wykładni art. 8 ustawy nowelizującej w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy o

organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Jest jednak pogład mniejszościowy, a nie aktualnie dominujący.

W związku z powyższym postanowiono dokonać zmiany powołania dyrektora BN z czasu nieokreślonego na czas określony zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (art. 15 ust. 1), dotyczącymi powoływania dyrektorów instytucji kultury.

Ad 6.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie podejmował decyzji o przedłużaniu kadencji obecnego dyrektora BN. Tomasz Makowski został powołany na stanowisko dyrektora Biblioteki Narodowej 12 marca 2007 r. na czas nieokreślony. W związku z wyżej wspomnianą decyzją o uregulowaniu kwestii powołania dyrektora BN Tomasz Makowski z 27 września 2024 r. został powołany na stanowisko dyrektora Biblioteki Narodowej na 3-letnią kadencję, tj. do 26 września 2027 r.

Ad 7.

Ministerstwo uznaje, że powołanie dyrektora Tomasza Makowskiego w 2024 r. na czas określony stanowi uregulowanie sytuacji prawnej, które umożliwi w przyszłości wybór kandydata na stanowisko dyrektora Biblioteki Narodowej w drodze konkursu. Przedstawienie informacji o harmonogramie konkursu, o czym wspomniano w części wstępnej interpelacji, będzie możliwe po podjęciu rozstrzygnięć w tej kwestii.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU

Maciej Wróbel